

Előfizetési árak:

Ngész évre 4 frt.
Élővire 2 frt.
Egyedővire 1 frt.
Egyes számok a szerkesztő
akásán 10 krért kaphatók.

Szerkesztő és kiadó-hivatal:

Eötvös-utca 516. sz. a. (a
postától 5.) házában, hova a la-
pot érdeklő közlemények, hír-
dészek, az előfizetési pénzek
és hírdetési díjak intézendők.

ZENTAI ELLENŐR.

Hirdetések:

Hirdetési díj 1 négy zög-
centiméternyi tértért 4 kr.
Bélyegdíj minden egyes
beiktatás után 30 kr.
Nyilttér petitsoronkén.
20 krajczár.

Megjelenik

minden vasárnap.

Helyi és vidéki érdekű társadalmi és közgazdasági hetilap.

Nem kell elszontyolodni!

Nem a kishitűeké a menyország. Szent Pál apostol szerint az erős hit a sziklát is megmozdítja. A magyar költők királya is ezt mondja: „Nincs veszve bármi vész alatt, ki el nem csüggedett!” — A közmondás szerint pedig: Maga kárán tanul a magyar.

A július 12-iki választás bár megszégyenítő, de amennyiben félre nem magyarázható hatalmas leczkét adott a közönségnek, annyiban biztató a jövőre nézvést.

Zenta a szó legszorosabb értelmében magyar város, hozzá még katolikus, amennyiben a más vallásúak és a nemzetiségiék számba sem jöhetnek a kath. vallású magyarokkal szemben. Zenta egy nyelvű, egy vallású város, tehát a polgárok megérthetik egymást. Ha áll, már pedig a szenvedés teljes mult tanúsága szerint áll, hogy a magyar a maga kárán tanul, akkor a magyarok sokat tanulhattak július 12-én.

A július 12-iki választás megtanította a zentai kath. magyarokat a következőkre:

a) Ha nem akarnak Világoshoz jutni, még a szunyogot is elefántnak tartva, el nem szabad bizakodniok, hanem mindig úgy kell fölkészülniök, mintha a pokol minden ördögeivel állnának szemközt.

b) A kötelesség teljesítés a férfiúval szemben elengedhetetlen követelmény lévén, mindenkinek el kell végezni a munkából rá eső részt, nem szabad senkitől azt várni, mit megtenni maga köteles. A magyar csak magára számíthat, mert ha másban bizik, csalatkozik. Minden magyarnak azt kell magáról tartani, hogy egyedül áll és az egyesnek az összeségért, valamennyinek az egyért kell harcolnia. A magyaroknak egy pillanatra sem szabad megfélekedniök a szentírásnak arról az intelméről, miszerint az ordító oroszán köztünk somfordál és az alkalmas pillanatot lesi, mikor felfalhat bennünket. A magyarok meggyőződhetnek, hogy csakugyan legnagyobb átka a magyarnak, hogy soha együtt nem tart. A széthuzás veszélybe dönti a különben még oly nagy és erős hadsereget is.

c) A közérdek csakis akkor diadalmasodik, ha mindenki alája rendeli magánérdekét. A legszentebb parancs: a haza mindenek előtt. A hazáért mindent föl kell, a hazát semmiért sem szabad föláldozni. Csakis a tiszta indok győzelme lehet teljes és állandó.

Akik a három pontban jelzettek a július 12-iki választás alkalmából megtanulhatták, azok tisztában vannak az okok felől is, amelyek a július 12-iki okozatot előkészítették. Ezek pedig a következők:

1. A függetlenségiek az 1888. évi nov. 22-iki és 1889. az április 15-iki győzelmek következtében uralomra jutottak, rendelkezvén a teljhatalommal, elbizakodtak. Azt hitték, hogy most már fenéig tejfel, és nem tartottak attól, hogy a köcsögöt el is vehetik előlük. Beérvén azzal, hogy most ők a város mindenhatói, nem őrizték ellen egyesek körmeit. Elérték a nagyot, az aprósággal nem törődtek. Egyszer csak arra ébredtek, hogy a sok kicsinyből nagy lett, még pedig annyira nagy, hogy nem bírtak vele. Most már egyik-másik azzal kezdte magát vigasztalni: az tegye be utánam az ajtót, aki következik.

A hatalom birtokában a függetlenségiek elpuhultak, nem tudván azt, hogy az eredményel okosan élni sokszor nehezebb, mint azt hősiesen kivívni, átengedték magokat az édes semmittevésnek, semmittevés pedig az ördög párnája lévén, rajta elszende-

redtek és farkasok hatoltak be az akolba. Nem tudván, hogy az erkölcsi szitok veszedelmesebb az anyaginál, olyan emberek kerekedtek felül, melyek képesek egy tengert megmételyezni. Elhintették a konkolyt, mely a gazdák tenyhesége folytán annyira elhaltalmasodott, hogy elnyomta a búzát. Mikor aratásra került a dolog, több lett a konkoly, mint a buza.

3. A sokáig éhezők egyszerre elszerezték volna nyelni mindazt, ami után évek hosszú során át uszott a nyáluk, és összeveszttek a konczon. Egyik a másikat akarta megkerülni, és görbe utakra tévedtek. Nagyon divatba jött: Aki bírja, az marja. Egyszer csak azt vették észre, hogy a hányan vannak, annyi felé huznak. A kapzsi szenvedély vakokká és süketekké tette őket, nem látták az örvényt, nem hallották a helyes utra terelő szavakat és a posványba merültek.

Mindezeket megtanulva a július 12-iki választás alkalmából, a polgárok a multon okulva, a jövőben elejét vehetik annak, hogy ismétlődjék július 12-ike, két erős párt kerülvén a közgyűlési terembe, ellenőrizhetik egymást, nehogy rajtok is beteljesedjék a szentírás szava: „Aki fegyvert fog, fegyver által vész el.”

És így ezuttal is beválthatik a közmondás: Nincsen kár haszon nélkül.

Ha Zenta polgárai a július 12-iki választás alkalmából mindezt megtanulták, akkor nincs okuk elszontyolodniok, mert a multon okulva képesek lesznek az egyedül helyes utra térni és a közérdeket önzetlenül szolgálni.

Különfélék.

— Az új képviselő testületet f. hó 28. d. u. 2/6 órakor alakította meg Schmausz Endre Bács Bodrog megye alispánja. Felhívta a „szép tiszamenti város” atyáit, hogy lelkiismeretesen teljesítsék képviselői kötelességeiket és ígérte, hogy a megye támogatni fogja „e szép várost”. Az alispánt legerősebben éljenezte az utonálló zsidóbíró akit pedig 1889. jul. 28-ika előtt per strimflis sváb traktálgatott. Hja, a pódíért nagy a loyaltás! Már most csak is az alispántól függ, hogy eskomptirozza a jegyzői állással. És ez annyival biztatóbb az utonálló zsidóbíróra, a mennyiben jó jelként veendő, hogy a határtalan loyaltás demonstrálása a hivatalos lap megindításának év fordulóján eshetett meg.

— Kereskedelmi miniszterre Lukács Béla, a kereskedelmi miniszterium államtitkára nevezetett ki. A kinevezést a fővárosi sajtó pártkülönbség nélkül örömmel üdvözli.

— A vörös kakasnak sürün ad szerepet a cigaretták. F. hó 27-én és 28-án d. e. tűz volt, egy-egy ház esett áldozatul. Általános a gyanu, hogy az utóbbi tüzet a cigaretták okozta. A tüzoltók hatalmas munkát végeztek.

— Ma egy hete a szegedi d. u. vonat nem érkezett Zentára, mert Horgosnál egy tehervonat kisiklott, elrombolta a pályát, és így megakadályozta a zentai vonat tovább hatolását. De már másnap reggelre szabaddá tették a pályatestet.

— A kir. jbiróság 7018/1892. p. sz. a. július 23-án kelt végzésével a szabadkai kir. törvszék mint büntető bíróságnak 9950/89. btó. sz. ítélete alapján a kielégítési végrehajtást 10 frt tőke, 5 frt 80 krban megállapított, valamint a még fölmerülő költségek erejéig részünkre Ormos (Bergel) Kálmán ellen összes ingóságaira elrendelte,

és hivatalból leendő foganatosítás végett Rác István végrehajtónak kiadta.

— A jövő évben a kimérés és fogyasztás czime helyett eladási czimen a bor után hektoliterenkint 6 frt 35 kr lesz fizetendő még a magán fogyasztók részéről is.

— A díszno orrára okos ember nem szokott szarvat kötni, jól tudván, hogy különben feldöfi. A zsidóba ojtott rác és 50 kros magyar, a községi párt tudta és beleegyezése nélkül többeket becsmepesztett a képviselőtestületbe. Ugy kell nekik, miért eresztették magok közé.

— A jövő évre érvénytel birandó névjegyzék ellen egyetlen felszólamlás nyújtott be, még pedig az utonálló zsidóbíró részéről, kifogásolván e lapok szerkesztőjének fölvetését. Mi a következő tartalom ézzrevétellel élünk: „Tek. közp. választmány! A nagyon is bizonyos illetőségű Ormos (Bergel) Kálmán a választói névjegyzékből való kihagyatásomat kéri, mert 1891. évre csak 6 frt adóm volt előírva. — A névjegyzékbe való fölvetelre nem az a döntő, hogy az adóhival mennyi adót ir elővalaki terhére, — mert hát ezt különböző okok — egyszer-másszor törvénybe, sőt a tisztességbe ütközök is — befolyásolhatják, hanem az, hogy fizetett-e valaki záros határidőben annyi adót, amennyi megkívántatik ahhoz, hogy fölvetethessék a névjegyzékbe. Hogy az adóhivatal tudtomon kívülrám csak 6 frt adót vetett ki, az az adóhivatal mulasztása, de hogy én ápril 12-én 12 frt 5 kr adót lefizettem, ezt a tényköriülményt a központi választmány június 10-én tartott ülésében felmutatott adókönyvemmel bebizonyítottam, minek alapján a közp. választmány engem egyhangulag fölvetett a névjegyzékbe. — Hogy valaki több adót fizetett, mint amennyit terhére az adóhivatal előirt, azaz, mert annyi adót fizetett, amennyi a választói kvalifikációhoz megkívántatik, nem büntethető azzal, hogy kihagyassék a névjegyzékből. Mindezek alapján a felszólamlás elutasításával magamat a névjegyzékben meghagyatni kérem.”

— Piszár Istvánt a Curia három évi fegyházra ítélte, büntetésébe számította a vizsgálati fogságot. Ezt a büntetést Piszár a pandur őrmesternek és Bandita Flórinak köszönheti, mert nem akadályozták meg, sőt lehetővé tették az emberölés elkövetését.

— Az utonálló zsidóbíró már megkezdte a fizetést Boromisának. Kézcsokra jár engesztelhetetlen ellenségéhez. Boromisz adott az utonálló zsidóbírónak egzisztenciát, miatta tengernyi gyűlölséget vett magára és most ellene fölajánlotta a szövetséget Mikosevicnak. No de Mikosevicnak olyan győzelem nem is kell, amihez egy utonálló segitené, jól tudván, hogy száz vereséggel fölér az az egy győzelem, melyet ilyen individuumok segítségével érne el. Ha ezt eddig még nem tudná, majd megtanulja ezután. Különben nagyon korán megmondtuk Boromisának, hogy úgy jár, mint a ló, mely zsidó kézre jutott. A zsidó barátság juttatja tönkre.

— Akinek eladó szivattyuja és fecskendője van, sziveskedjék e lapok szerkesztőjének tudomására juttatni.

— Hirschfeld Simonnak mai számunkban megjelent hirdetésére e helyütt is felhívjuk t. olvasóink figyelmét.

— Azt állítja a legújabb statisztika, hogy Zenta lakosságának 89%-a magyar. Aki bekukkant a torony alá és a közgyűlési terembe, azt hajlandó hinni, hogy itt

megbicsaklott a tudomány. Pedig igaza van, és csak is a látszat csal.

— A kolera ellen. A „Nemzeti Hirlap“ cz. politikai és vegyes-tartalmu lap derék munkatársa, Sennyei József orvos-doktor, a következő 10 kolera-csöppet ajánlja igen elmésen az olvasóknak.

Ime a csöppek:

1. Ne ijedj meg a kolerától, mert az nem harap. Mennél több hideg vér, annál jobb; mert a batorit még az ellenség is becsüli.

2. Élj mértékletesen, de ne koplalj. Ihatsz bort is, de nem berugásig.

3. Testedet tartsd tisztán, mosakodj minél többször. A mosakodásban légy török, de az öltözködésben már csak maradj keresztény. Azaz ne csak a tested legyen tiszta, hanem a ruhád is. A lelked tisztaságáról nem szólok, arra úgy is figyelmeztet majd a lelki atyád.

4. Egy szobában ne lakj sokad magaddal, mert az úgy is veszélyes, ha kolerától nem tartunk. Szellőztess a lakásodat sokszor, mert a tisztaság ellensége minden betegségnek.

5. A szobában ne járj térdig szemétkben s lakásod falát legalább most sietve meszeltesd ki.

6. Rothadó anyagokat, trágyadombot ne tőrj a közeledben. Takarítsd el mindent, a mi büzös s még a helyét is öntsd le karbolsavval. Ezt a patikában kaphatod, mert azt már mi nem liferálhatjuk.

7. Ne tartózkodj ott, ahol kolera beteg van, mert ha nem szükséges, miért lennél öngyilkos.

8. A kolera-beteg ürülékét öntsd le erős karbolsavval s ne engedd, hogy azzal a lakást vagy az udvart összerondítják.

9. A beteg ruháit égesd el. Ne sajnáld, mert majd nagyobb károd lesz, ha egy vagy két élet lesz az ára.

10. Most legalább, ha máskor nem is teszed, rögtön az orvoshoz fordulj, ha bármilyen csekély bajod van is. Vén asszonyok tanácsán ne indulj el.

Talán csinálhatnék még egy pontot, a melyre szükséges vigyázni; de feleslegesnek tartom. Hiszen az a 10 kolera-csepp tulajdonképpen egytől-egyig azt kiáltja, amit könnyebb megjegyezés kedvéért ide is illeszték a cikk végére.

Tisztaság, tisztaság és harmadszor is tisztaság.

Irodalom.

Irodalmi esemény. Valósággal az, még pedig olyan, amilyen nálunk vajmi ritkán fordul elő. Írói nemzedékünk termel mindenfélét, a mennyiség ellen nincs kifogásunk, az elbeszélő műfajok terén szépet, jót is produkálunk, — a verselés sem pang, nap nap után újabb költeménykötetre hirdetünk előfizetéseket, de a tudományos irodalom terén bizony igen szűk az aratás, ami kétségbevonhatatlan jele annak, hogy a vetés is szép volt.

Es még itt is határvonalat vonhatunk az egyes ágak közt. Szeretjük a teoriák kultuszát és ha kell, a cserebogarak szellemi életének is akad monographusa, — de oly tudományos művek, melyek tudományos színvonaluk dacára is széles elterjedésnek örvendenének, melyek általános érdeklődést keltenek, melyek olvasásával szívesen foglalkozik az is, kinek szellemi igényei a regényolvasáson nem terjednek túl — oly ritkák, mint a fehér holló. Ép ez okból helyesen irtuk cikkünk élére, hogy „irodalmi esemény“ — mert oly könyv fekszik előttünk, melyet örömmel, élvezettel lapozunk végig és melyre örömmel, lelkesedéssel hívjuk föl annak a nagy közönségnek figyelmét, mely a sajtóban szokott utmutatást keresni arra nézve, hogy a napi kritikának nincsenek-e maradandóbb becsü mozzanatai is.

Marczeli Henrik nagy történelmi művéről: „A legújabb kor történetéről“ van szó. Már amikor az első füzeteket kaptuk a nagyszabású munkából, akkor is megirtuk, hogy oly könyvvel szaporodik irodalmunk, melyre a külföld bármely országa is büszke, melyért akármely német is irigyünk lehetne — A németek nem vádolhatók azzal, hogy történelmi irodalmuk szegény; — van annyi történetírójuk és annyi füzetes, kötetes, bő

és kisebb munkájuk, hogy sokkal kevesebb is sok lenne. — Más nemzetek történetírói is sokat foglalkoznak a multtal és ezerféle változatban találják fel az ó- és középkor eseményeit, — de az újkor történelme jobbra már csak az elfogult nemzeti hiúság megtestesülése, — a mikor az természetesen megszűnik számbavehető történeti munka lenni. — A legújabb korról meg éppenséggel nincs sehohsem ily munka, mely a semleges álláspontot elfoglaló kritikus igazságszeretettel mutatná rá azokra az időkre és eseményekre, melyek — bár a multak következményei — a mai államalakulásokra döntő befolyással bírtak.

Az előttünk fekvő nagyszabású munka írója erre a nehéz és kényes feleletre vállalkozik. Dicséretére legyen mondva, úgy oldta meg feladatát, mint ahogy azt a „II. József császár és kora“ írójától vártuk. — Nehéz volt a munkája, mert korunk tartalmas történetéből szakavatott átnézettel kellett azon eseményeket és változásokat csoportosítani, melyek az emberiség és az egyes államok mai állapotának megteremtésére a legnagyobb, sőt döntő befolyással bírtak.

Hiszen a jelen korban láttuk megtörténni azt, amire egy évszázaddal azelőtt gondolni sem mert senki. A származás megszünt előjog lenni, a műveltség a maradiság, az ódiság fölé kerekedett. A nemességet odarugni, a kutyabőröket sutba lehetett dobni és a 77 öst számító arisztokratának remegnie kellett, hogy a minden korlátokat leromboló nép a verpadra ne huzdolja.

A legújabb kor története nyújtja hű képét annak, mint nőtte ki magát 1793-ból 1848, mint keletkezett ez a mai napig eltartó forradalom, mely nélkül a mai liberalizmus csak festett bálvány lenne. A nemzeti öntudat mind jobban kidomborodik és egységre, függetlenségre törekednek a népek — megszületik az olasz, a német egység, — keletkezik a tiszteletet parancsoló független Magyarország, melynek ma már irigyei vannak, még azelőtt csak kiaknázói akadtak. — Az újabb kor történetében ismerkedünk meg az újabb honalapító nemzedékkel, Széchenyivel, Kossuthal, Deákkal, bennük és általuk emelkedtünk oda, hogy ma modern ország vagyunk és, hogy viszonyaink rendezvük mindenfelé, még ott is, ahol a kréta körül mindig hibát szerettek keresni.

Ezzel vázoltuk nagyjában azt, amit Marczeli munkája felölel. Vázlatunk az érdem feltétlen elismerése. Csak még azt tesszük hozzá, hogy a könyvnek minden része vonzó, zamatos irályu és méltán sorakozik a legkiválóbb történészek munkáihoz.

Hogy a kiállításról is mondjunk valamit, hát elég annyit megjegyeznünk, hogy Révai testvérek a tartalomhoz méltó külső mezt adtak a könyvnek, mely disze, ékesége lesz könyvtárainknak és a kifogyhatatlan élvezet forrása mindazok számára, kik a hasznost a kellemessel egyesíteni tudják és akarják. A díszes mű ára, füzve 7 frt, díszkötésben 8 frt 50 kr.

Mit olvassanak a gyermekek a szünidő alatt? Akármilyen jól essék is a gyermeknek az a várva-várt vakáció, amikor reggeltől napestig a szabadban az élet, bizony gyakran unalmassá lesz az is s szűkségét érzi a hasznos s szórakoztató olvasmányok. Gyakran jut eszébe a gyermeknek, hogy a játékon kívül más neme is van a mulatásnak s ilyenkor a szép és hasznos olvasmány a legkedvesebb barátja neki. A gyermeknek ez idő szerint a legkitünőbb olvasmánya „Az én Ujságom“, mely pontosan minden vasárnap köszönt be hozzá, telve képekkel s szívet-lelket nemesítő közleményekkel. — Van „Az én Ujságom“ minden számában mese, elbeszélés, vers, ismeretterjesztő cikk, leírás, mindenféle rejtvény s végül egy csomó szép kép. Pósa Lajos a legkitünőbb magyar gyermekköltő szerkeszti „Az én Ujságom“-at, ajánljuk azt a legmelegebben a szülők figyelmébe. Előfizetési ára negyed-évre 1 frt.

A „Magyar Nők Lapja“-nak harminczadik száma oly érdekes tartalommal jelent meg, amely arról tanuskodik, hogy e szép-irodalmi képes hetilapunk nemcsak kiváló gondtal szerkesztetik, hanem a hölgyek

pártfogására valóban érdemes. Kiss Arnold és Zempléni Árpád hangulatos költeménye. Dr. Prém József, Kossovitz Rezső és K. Mártonffy Imre érdekes elbeszélései, Brankovics György egy pompás tárczacikke, Nagyné Szűcs Rebeka fürdői levele, Vörös Juliska „Arany háló“ cz. regénye s több igen fontos és tanulságos háztartási cikk gazdagítja e számot. Képe a királyi őfelségének a legújabb arczképét mutatja be. A „Magyar Nők Lapja“-nak kiadóhivatala (Budapest, kis hid-utca 9.) szívesen küld mindenkinek díjmentesen mutatószámokat. Ajánljuk a művelt közönség pártfogásába.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: **Reitmann Ferencz.**

Leszállított áru selymeket méterenkint 25%-33¹/₃% és 50% árleengedéssel az eredeti áron alul szállit, megrendelt egyes öltönyökre, vagy végekben postabér- és vámentesen **Henneberg G** (cs. kir. udvari szállító) **Selymgyára Zürichben**. Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 krajczáros bélyeg ragasztandó. 162-2.

Ujság!

Zenta és környéke t. közönségével van szerencsém tudatni, hogy **Zentán**, a városháza átellenében fekvő **Flesch József** vaskereskedő ur házában

RÖFÖS-KERESKEDEST

nyitottam.

Raktáron mindig a legújabb és legfrissebb árucikkeket tartom: **selyemből, vászonból, sifonból** és mindenféle **divatáruból**. — Minden ajánlgatás mellőzésével csakis arra a körülményre hívom föl a t. közönség figyelmét, hogy a cikkeket első kézből, egyenesen a gyárakból készpénzen szereztvén be, annyival olcsóbban adhatom, mint azok, kik hitelre dolgozván, drágábban jutnak azokhoz! Magamra nézve elengedhetetlen kötelességnek tartom, hogy mindaz, akkor üzletemben kapható legyen, a mi és a mikor a fő- és szekvárosban divatba jő, még pedig a lehető legjutányosabb áron. Teljes erőmből arra fogok törekedni, hogy a t. közönséget úgy az árak kitünő, valamint jutányos voltával teljesen kielégítem. Miért is arra bátorodom föl-kérni, miszerint szíveskedjék hozzám fordulni, hogy meggyőzzem üzletem páratlanul szolid voltáról. Zentán, 1892. július hó 28-án.

Tisztelettel

Hirschfeld Simon.

Árverési hirdetmény.

Alulírott zárgondnok ezennel közhírré teszi, hogy Horovitz Lipótnak Peczarszki Kuzman és neje Grubanov Katicza elleni végrehajtási ügyében a zentai kir. tkvi hatóságnak 5363/892. tkvi számú végzése folytán foganatosított végrehajtás alkalmával zár alá vétetett **Peczarszki Kuzman és neje Grubanov Katiczának** a zentai külső járáson Plestits Ilija éjszaki és Bün Antal déli szomszédok közt fekvő 11.379/4/a. és 11.379/3/b. cat. hrsz. 1 hold 1202 □-l szántóföldjük és az azon épült **lakóházuk** ugynevezett járási competencia haszonélvezete, illetve **függő kukoricza-termése.**

Ezen zár alá vett **függő kukoricza-termés** f. é. **augusztus hó 5-én d. é. 8 órakor** Zentán a városháza udvarán, nyilvános árverésen, a leg többet ígérőnek készpénz fizetés mellett eladatik; és az ugyanezen árverésen a jövő termő évre a föntjelzett 1 hold 1202 □-l föld és a rajta levő 1 szoba és konyhából álló lakház **egy évre vaszonbérbe kiadatik.** Zentán, 1892. július hó 29-én.

Varga István,
zárgondnok.

Egészség.

A közegészségi bizottság által az **ivó-víz**, mely oly gyakran támadási és továbbterjedési okát képezi a ragályoknak — használásánál a legnagyobb elővigyázat ajánlatik. Minden szerves anyagoktól ment **ivó-víz** a

Krondorfi savanyuvíz,

mely járványos időben (Kolera stb.) sokszor legkitünőbb óvszernek bizonyult.

Kapható a zentai főraktárban: **Singer M. Fiainál.**